

Telegraful Român

(Organ național-bis

Nr. 6

Str. Schewis

Procuratura de stat

(Of.)

Loco

Abonamentul:

Un an 80 Lei. — Șase luni 40 Lei.

Trei luni 20 Lei.

Ziarul apare Marția și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor**Abonamentele și inserțiunile**

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Pentru sănătatea și mântuirea lor

Noul an școlar se apropie și grija părinților se întetește.

Deschizându-li-se calea, copiii satelor noastre au alergat cu nsetoșare la isvorul învățaturii și culturii românești. Nici odată nu s'a văzut un mai curat și mai puternic avânt spre lumină. Răsfoiți anuarele școlilor noastre de toate categoriile — și vă veți convinge.

Ei bine, acest elan îmbucurător, pentru a nu slăbi, trebuie menajat, întetit. S'a aprins focul sacru în sufletele tinerelor vlăstare; să nu-l lăsăm să se stingă.

E timpul să ne gândim, în ce condiții trăiesc școlarii noștri la orașe. Și cu aceasta am deschis una dintre marile probleme ce trebuie să ne preocupe în pragul deschiderii noului an școlar. Căci de condițiile în cari se desvoalță tineretul nostru în anii de liceu, atârână în cea mai mare parte sănătatea trupeză și integritatea morală a păturii noastre culte de mâne.

Și s'avem curajul s'o spunem din capul locului: aceste condiții sânt atât de vitrege, încât gândindu-ne la ele ne cuprinde un sentiment de justă îngrijorare. Greutățile pe cari le întâmpină părinții în plasarea copiilor la școală, sânt de-a dreptul enorme. A trebuit și până acum să dovedească un adevărat eroism pentru a le putea învinge. Asta, întru cât chestiunea privește pe părinți. Întrebați-i, câți nu și au tras bucătura dela gură, ca să-și poată ținea copilul la școală; câți nu s'au în-

glodat în datorii, ca să-și poată plăti «ratele» amenințătoare — și vă veți îngrozi de răspunsurile primite!

Imprejurările au luat o întorsătură tragică mai ales pentru părinții dela sate: țărani, învățători, preoți. Până acum au dus-o cum au dus-o, căci vânzând câte-o păreche de vite, din prețul lor își făceau năcazul. Astăzi însă nu mai merge, căci vitele — chiar dacă le mai are — gospodarul e silit să le dea pe nimica toată.

Totuși, laturea cea mai îngrijorătoare a chestiunii nu e aceasta, ci problema *locuințelor*. Și din acest punct de vedere Sibiu prezintă greutăți speciale, înlăturarea cărora nu mai îngăduie nici un fel de amânare. Căci ar fi trist să vedem și anul viitor băieți siliți să facă'n fiecare dimineață și seară drumul lung dela vr'un sat învecinat până la școală — lucru, care trece peste cadrele unui simplu antrenaj cu atât mai mult, cu cât e silit să-l facă în zilele tristelor ploii de toamnă, ca și pe viforul ori gerul zilelor de eamnă.

Dar nici pentru elevii, cari au norocul să poată fi găzduiți în oraș, nu se deschid perspective mai zimbitoare. Căci partea cea mai mare a lor ajunge în locuințe, cari seamănă mai mult cu niște celule de pușcăriași, decât cu camere, dacă nu confortabile, cel puțin sănătoase. Astfel, lipsiți de lumina dătătoare de viață a soarelui, ca și de căldura sobei prietinoase, își chinuesc tinerețea adunând învățătura scumpă, pe care de multeori nu mai ajung s'o împrăștie în lume... Căci pe pereții umezi ai camerei întunecoase

veghiază chipul nevăzut al misterioasei boale.

Acestea sânt perspectivele ce se deschid pentru noul an școlar ce se apropie.

Pentru efectivă lor înlăturare nu există decât o singură soluție: *Inițierea necondiționată a unui mare internat*, care să poată adăposti cel puțin 2—3 sute de elevi.

Conducerea părintească a unui om de inimă — directorul — ar putea crea în acel internat atmosfera familiară, plină de căldură, care e garanția oricărei educații alese. Asta pentru copii. Iar părinților le-ar micșora în felul acesta una dintre cele mai mari griji ale vieții.

Dacă oficialitatea nu e în stare să facă acest lucru, să-l facă inițiativa particulară a celor direct interesați. Concursul oficialității reprezentate prin înțeleptul și inimosul director regional, dl A. Bărsăneanu îl credem pe deplin asigurat.

Dar să-l facă — pentru sănătatea și mântuirea generației de mâne.

Neculce

Instrucțiunea religioasă

în școlile Statului, din Transilvania

Ministerul instrucțiunii publice a luat următoarea deciziune privitoare la instrucțiunea religioasă în școlile statului din Transilvania:

1. Instrucțiunea și educațiunea religioasă a elevilor și elevelor din școlile statului cade în competența confesiunilor, statul dă confesiunilor tot concursul său pentru ca instrucțiunea și educațiunea religioasă din școlile sale să fie cât mai efectivă.

FOIȘOARA

Zudora mama lui Mihai Viteazul

de I. Lupuș

Pătrașcu-cel-Bun, tatăl lui Mihai Viteazul, a murit în București la sfârșitul aceluiaș an (24 Decembrie 1557) în care se născuse fiul său, chemat să scrie cu fulgerătoarea i spadă una din cele mai strălucite pagini de glorie militară în istoria neamului nostru.

Creșterea lui Mihai a rămas deci, din vrâsta cea mai fragedă a copilăriei, numai în grija mamei sale Tudora, care s'a bucurat de sprijinul și ocrotirea influentului său frate Iani Vistierul om cu înalte slujbe și cu multă trecere la Poarta otomană. Fiind Vel-Ban în Muntenia și capuchehaie la Poartă, el a reușit să asigure nepotului său Mihai domnia Terii-Românești.

Tudora l-a obișnuit pe Mihai din pruncie cu cinstirea legii creștinești și a datinelor străbune. Ea a știut crește din fiul său un mare român și un bun ortodox. Când Papa dela Roma

a încercat, prin un trimis al său, să înduplece pe Mihai Viteazul a părăsi credința părinților săi și a trece la biserica romano-catolică, după mărturisirea unui scriitor contimporan din Ardeal, (Ștefan Szamosközi) Mihai a primit scrisoarea și sfaturile Papei «strâmbând din nas» și a rămas indignat că acesta cutează «să atace și să defaime credința, pe care o mărturisește el». Totodată i-a răspuns Papei și l a sfătuit, dimpotrivă, ca «părăsind rătăcirile italiice, să se întoarcă dimpreună cu poporul creștin la adevărata comuniune a biserieilor grecești, căci numai așa va fi cu putință alungarea turcului spurcat din spinarea creștinătății».

Această alipire neclintită a lui Mihai la biserica și credința străbună e a se mulțami, fără îndoială, în mare parte creșterii îngrijite, de care l-a împărțit evlavioasa și buna sa maică: Tudora. Ea s'a învrednicit în curând să vadă talentele mari ale fiului său și să se minuneze de extraordinara lui destoinicie în conducerea țării și a oștirilor, având atâtea prilejuri de a se bucura de strălucirile lui biruințe. Inima ei de mamă nu a fost însă cruțată, la adânci bătrânețe, nici de

sabia durerii, care o sfâșie cumplit în clipa când i-a sosit din Ardeal vestea despre înfiorătoarea cădere a «drag fiului său» Mihai, pe câmpia Turzii.

La bătrânețe, Tudora intrase în cinul monahal, luându-și în călugărie numele Teofana. Acelaș scriitor ardelean ne spune că Mihai Viteazul, înainte de a pleca să cuprindă Ardealul s'a îngrijit de bătrâna sa maică, adăpostindu-o în mănăstirea Cozia. De aici a putut să urmărească maica Teofana — cu sufletul îndoit între speranțe mari și temeri chinuitoare — soarta schimbăcioasă a fiului său. Aici a primit vestea despre rezultatul îmbucurător al luptei dela Șelimbăr, despre intrarea lui Mihai în capitala Ardealului, despre întrunirea celei dintâi diete ardelenesti sub conducerea lui la Alba-Iulia (20 Noembrie 1599) și despre cucerirea Moldovei în vara anului 1600.

Soliile, care aduceau vestea îmbucurătoare despre strălucirile biruințe și isprăvi ale lui Mihai, vor fi găsit pe cuvioasa maică Teofana în liniștea și evlavie chilie sale adese ori adâncită cu totul în cetania aeestor mult grăitoare cu-

2. In consecință ministerul instrucțiunii organizează, după necesitate, catedre pentru predarea religiei la instituțiile sale, având confesiunile dreptul de a-și întocmi planul de lecție și de a propune pentru ocuparea catedrelor de religie persoane cu pregătiri cerute de lege.

3. Numirea persoanelor propuse cade în competența ministerului instrucțiunii, care le va încadra și retribui conform regulamentelor în vigoare.

1. Instrucțiunea religioasă în școlile primare

a) Comunele rurale.

1. Instrucțiunea religioasă în școlile primare ale statului o fac preoții locali, în baza salariului preoțesc, fără nici o remunerație specială.

2. Statul acordă pentru instrucțiunea religioasă onorar special numai în cazul când numărul elevilor de aceeași confesiune, cari frecventează școala, este mai mare de 80, socotindu-se 4 ore săptămânal.

3. Peste acest număr de elevi statul acordă pentru fiecare oră săptămânală o remunerație de 200 lei anual, socotindu-se ora după 20 elevi.

În comunele unde sânt mai multe parohii de aceeași confesiune cu mai mulți preoți, instrucțiunea religioasă o face fiecare preot în număr proporțional de ore, conform îndrumărilor primite dela autoritatea bisericească.

În astfel de comune punctul 2 din art. 1, a. este a se aplica pentru fiecare parohie în parte, iar onorariul fixat în p. 3. art. 1, a. se va acorda numai dacă numărul de elevi din aceea comună este mai mare de 80 de fiecare parohie.

b) Comune urbane.

1. În comunele urbane învățământul religios se face:

a) Pe școală;

b) Prin grupare de clase;

c) Prin concentrare de școli.

2. Gruparea de clasă se face când o clasă are prea puțini elevi de aceeași confesiune iar numărul elevilor dintr-o clasă grupată nu trece peste numărul reglementar al unei clase regulate (în școli primare 80).

În caz de gruparea claselor, materialul de învățământ religios se poate preda și alternativ într'un an materialul unei clase, în celălalt an al celeilalte clase.

3. Concentrarea elevilor dela mai multe școli similare se face după un plan stabilit înainte de preotul sau preoții locali, în acord cu revizorul și directorii școlilor și aprobat de minister. În astfel de cazuri se va ținea seamă de edificiul școlar unde se face instrucțiunea religioasă pentru elevii dela școlile concentrate, să fie accesibil tuturor elevilor.

4. În comunele urbane instrucțiunea religioasă o face preotul local în baza salariului preoțesc, fără vre-o remunerație specială, întrucât numărul elevilor cari frecventează școala

nu este mai mare de 60. Peste acest număr se acordă remunerațiile prevăzute în art. 1, a.

5. La caz că într-o comună urbană există mai multe parohii de aceeași confesiune, rămân valabile prevederile art. 1, a. p. 4.

6. Catedrele pentru instrucțiunea religiei în școlile primare urbane ale Statului se pot organiza numai în cazul când numărul elevilor de aceeași confesiune poate asigura pentru un catehet numărul de ore reglementare, fie la școala primară, fie în combinații cu alte școli medii, profesionale, normale sau secundare, existente în aceeași localitate. În cazul acesta catehetul va fi socotit ca aparținător personalului didactic dela școala superioară și retribuit întocmai.

Catedra pentru instrucțiunea religiei o organizează ministerul instrucțiunii publice în baza unei propuneri a autorităților competente bisericești, după ce se va fi luat avizul directoratului regional.

II. Instrucțiunea religioasă în școlile medii profesionale, normale și secundare.

1. În școlile medii, profesionale, normale și secundare, instrucțiunea religioasă se face după aceleași norme ca în școlile primare urbane, adică:

a) Pe școli;

b) Prin grupare de clase;

c) Prin concentrare de școli.

Gruparea de clasă și concentrarea de școli se face separat pentru băieți, și separat pentru fete.

2. Dacă numărul elevilor de aceeași confesiune dela una sau mai multe școli ale Statului în aceeași localitate este suficient ca să asigure pentru o catedră de religie numărul de ore reglementar, ministrul instrucțiunii poate organiza catedra, întrucât organizarea aceasta o află de motivată.

În cazul acesta profesorul de religie este a se considera în totdeauna aparținător corpului didactic dela școala superioară și va fi retribuit întocmai.

3. Unde nu există catedră neorganizată, instrucțiunea religioasă o fac preoții locali în baza salariului preoțesc ce îl primesc dela Stat, fără nici o remunerație specială, dar numai în cazuri dacă numărul elevilor de aceeași confesiune nu trece peste 20. Pentru acest număr Statul acordă de fiecare oră săptămânală, socotită tot după 20 elevi, 300 lei anual.

Neobservarea orarului și neglijanța instrucțiunii religioase constituie delict disciplinar.

Ministrul instrucțiunii va cere autorităților bisericești competente ca în astfel de cazuri să pornească cercetare și să aducă hotărâre. Dacă autoritatea bisericească nu se pronunță în termen de 3 luni dela primirea adresei ministerului, sau dacă hotărârea adusă nu este în conformitate cu prevederile prezentei decizii, ministrul instrucțiunii va interveni pe lângă ministrul cultelor care va sista retribuțiile preoțești ale respectivului în întregime sau în parte după gravitatea cazului.

4. La începutul fiecărui an școlar, autoritatea bisericească competentă este datoare a prezenta organelor școlare în drept tabloul persoanelor însărcinate cu instrucțiunea religioasă dela toate categoriile de școli ale Statului.

5. Instrucțiunea religioasă a elevilor dela școlile Statului nu poate fi făcută în localuri particulare sau acasă la preoți, ci numai în edificiul școlar designat spre scopul acesta.

6. Personalul didactic însărcinat cu instrucțiunea religioasă va îngriji și de educațiunea religioasă a elevilor ca aceia să asiste la serviciul divin în Dumineci și sărbători și să satisfacă tuturor cerințelor religioase impuse de credința lor.

Guvernul către populația din Transilvania

Guvernul român a trimis o proclamație către țărani din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș, prin care îi încunoștințează despre votarea legii agrare și trecerea în stăpânirea lor a 2 milioane de jugăre pământ cultivabil.

Proclamația poartă semnătura primului-ministru și a celor doi miniștri ardeleni, dnii P. Groza și Octavian Goga. Ea se termină cerând pe mai departe încrederea în guvern a populației din întreaga Transilvanie.

Intregirea eclejiilor

În Nr. 53 al acestui prețuit ziar sub titlul de mai sus, părintele I. Crăciun deschide o discuție de actualitate, care părea în timpul din urmă a se fi dat uitării.

Cele amintite acolo sânt expresia fidelă, așa cred, a preoțimii de bine.

Vreau numai să adaog, că chestia eclejiilor se vede că e privită ca o revendicare exclusiv a bisericii ortodoxe. Eată de ce:

Întru cât e asigurată subsistența preoțimii noastre în parohiile din comunele curat românești, nu știu. — Dar în schimb știu cum stăm noi, cei din comune amestecați cu credincioși de altă confesiune. Că preoțimea gr. cat. în privința aceasta stă cu mult mai bine, nu încapă îndoială. La tot cazul cei mai bine situați sânt preoții sași. În or ce comună săsească cele mai mari, și mai bune moșii, sânt eclejiile, de o extenziune respectabilă, ale preoților sași.

Cu ocaziunea comasărilor, în prima linie au fost considerate și împărțite aceste pământuri. În cel mai bun, mai productiv loc, din hotarul ori cărei comune săsești, în primul rând dai de eclejiile preotului, capelanului, al «organașului» (cantor), și altor slujbași ai bisericii săsești. Fi-rește, pentru ei aceste pământuri sânt izvoare de venit, de netăgăduită valoare. Prin urmare e lucru natural, că atât acești slujbași, cât și întreg poporul săsesc materialicește bine situați să fie dușmani declarați ai orcărei reforme agrare și a o combate cu toate mijloacele posibile.

vinte din *Paraclisul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu*: «O, prea luminate nor, maica lui Dumnezeu, pe ceice luptă cu noi surpă-i cu dreapta ta cea stăpânitoare și atotputernică, — și pe cei asupriți îi mântuește!»

Tot aici a primit și vestea despre dureroasa înfrângere dela Mirislău și pe aceea, care venia ca un trăsnet din senin, despre năprasnicul sfârșit dela Turda.

Aceiaș scriitor (Szamosközi) spune că, după expediția lui Mihai în Transilvania, Tudora a mai trăit timp de cinci ani, apoi în aceeași mânăstire «a schimbat viața cu moartea» (1604).

Înainte de a închide ochii pe veci, maica Teofana fu cercetată în mânăstirea Cozia de nora sa, Doamna Stanca, dimpreună cu nepotul său Nicolae Pătrașcu și cu nepoată-sa Florica. Această mișcătoare și duioasă întâlnire a rămas eternizată într'un act românesc scris de «călugărașul Gavriil». Aici se pot citi următoarele rânduri, care zugrăvesc în mod plastic starea sufletească a mamei, soției, fiului și ficei lui Mihai, după ce căzu frumosul lui cap în țărână, neprilejindu-se «sabia lui cea aprigă în mâna lui cea vitează»:

«Eu, roaba Domnului Isus Hristos, călugărița Teofana, muma răposatului Mihail Voevod din Țara-Românească, viețuit-am viața acestei lumi deșerte... și am petrecut lumeaște destul în tot chipul în viața mea, până ajunsei și la neputința bătrânețelor mele și la slăbiciunea mea în sfânta mânăstire Cozia, la lăcuța sfintei Troițe și la răpaosul răposatului Mircea Voevod. Și trăiu de ajuns de luai și sfântul cin călugăresc, drept plângerea păcatelor mele. Aciaș mă ajunse și vestea de săvârșirea zilelor drag fiului meu Mihail Voivod și de sărăcia Doam-nă-sa și a coconilor domniei lui prin țările străine. Fui de plângere și de suspin ziua și noaptea.

«După aceia, cu vreația și cu ajutorul Domnului din ceriu și cu rugăciunea cinstiților părinți în zi și în noapte și plângerea mea și suspinele sărăciei lor din țările străine doară Sfinția Lui din înaltul ceriului au auzit și s'au milostivit de i-au scos din țările străine în țara de moștenie, și mai vărtos au cugetat la sfânta mânăstire Cozia pentru *bătrâna și jalnica lor maică*. Și, dacă se adunară unii cu alții, mare

plângere și suspin fu între ei de jalea fiu-său Mihail Voevod și pentru patima lor ce au pățit prin țările străine, — Doamna Stanca și fiu-său Ion Nicolae Voevod și fie-sa Doamna Florica. Fu după aceia întrebare întru ele, cine cum au petrecut? Grăi Doamna Stanca: *Cum am pățit noi, maică, să nu pață nime din ruda noastră, dară Molitva Ta, maică, cum ai petrecut?* Maica zise: *Cu mult foc de moartea fiu-mieu și de jalea domniilor voastre, iar de către svânta mânăstire am har dragului Domn din cer și mulțămesc părinților din sfânta mânăstire c'am avut pace, răpaus și căutare de Molitvele Lor ia nevoia mea... Zise maica Teofana: Pentru aceia, fetele mele, am făgăduit sfintei mânăstiri două sate din Romani: *Frăsinetul și Studenița, pentru sufletul răposatului Mihail Voevod* și pentru sănătatea fiu-său Nicolai Voevod și pentru pomeana noastră și a tot neamul nostru, să fie pomeniți la toate sfintele pomelnici și la dumnezeiasca liturghie în vecie, pentru pomană. Domnialor ziseră: Noi bucuroase, cum ți le-au dat răposatul Mihail Voivod, volnică ești; fie date și de noi și de Nicola Voevod și de tot neamul nostru în vecie pentru pomeană».*

Cum stăm în privința aceasta noi preoții-mea ort. rom. din aceste comune? Cu nimic mai bine, ca păstorii noștri din patura mai săracă. Câte mărgini de hotar, rozoare și prăpăstii, toate erau ecleziile noastre, și să nu uităm că, cu foarte mici excepții, bisericile noastre au primit aceste petece, la anul 1863, în urma unei hotărâri împărătești; valoarea acestor pământuri mai bine s'a putut constata cu ocaziunea comasărilor, când d. e. 12 jug. cat. la prețuire, în cazul cel mai bun, era egal cu 3 jug. (à 1000 stg. □). Că ce tab'ă minunată și pământ fertil am primit și după comasare, ca eclezie, că ce izvor de venit sigur, am putut realiza, fie muncită chiar ecluziv în regie propune, își poate închipui or cine.

Ar mai fi de amintit situația preoților unguri, de diferite confesiuni, despre cari earăși pot garanta, că nici unul nu schimbă cu «splendida» noastră situație materială.

Eată deci au drept cei cari afirmă, că din punct de vedere ecleziastic, întregirea ecleziilor, e chestie pur ort. ardelenască. C.

In memoria lui V. Alecsandri

— Apel pentru restaurarea casei bardului dela Mircești —

Academia Română apelează la instituttele și persoanele cu dare de mână pentru a contribui cu obolul lor la restaurarea fostei locuințe și la adăpostirea într'un local cuviincios a resturilor aceluia, care a cristalizat în versuri nemuritoare bucuriile și virtuțile poporului, durerile și aspirațiunile neamului românesc, timp de aproape o jumătate de secol.

Casa și mormântul «Bardului de la Mircești» aparținând de fapt nu unei instituții, ci întregii națiuni, avem speranța că apelul Academiei va fi bine primit de toți cei cărora se adresează.

Sumele dăruite, pentru scopul arătat, se primesc la casieria Academiei Române, Calea Victoriei Nr. 135 București.

Anuarele anului școlar 1920/1921

6. Anuarul II al Școlii superioare de comerț din Brașov. Publicat de Ion Pricu, director. În fruntea sa, anuarul publică o parte din cuvântul rostit de director la încheierea anului școlar despre: Cinste și pricepere în cariera comercială. Date școlare: corpul didactic se alcătuiește din 1 director și 11 profesori și profesoare.

Școala administrează mai multe fonduri și fundațiuni, are o bibliotecă a tinerimii cu 1220 volume, societate de lectură condusă de prof. Dragoș Navrea. Ministerul instrucțiunii a acordat, 8 burse (7.500 lei), banca Albina un ajutor de 5000 lei (5 burse à 1000 lei). Cu prilejul sfințelor sărbători ale Nașterii Domnului, 70 de elevi au colectat pentru școală suma de aproape 10 mii de lei.

La adânci bătrânețe s'a stins din viață maica Teofana, după ce, în felul acesta, prin o frumoasă danie creștinească, s'a îngrijit ca veșnica pomenire a eroului Mihail Voevod, a ei și a întreg neamului său necontenită să fie în altarul mănăstirii Cozia, «la răposul răposatului Mircea Voevod». Ea a fost înmormântată în tinda mănăstirii Cozia, unde nepoții ei Nicolae și Florica (Stanca nu mai era în viață, murise la 1603) i-au așezat mai târziu o frumoasă piatră sepulcrală cu următoarea inscripție românească: «† Răposat-au roaba lui Dumnezeu călugărița Teofana, muma răposatului Mihail Voivod; și fie sa Doamna Florica și fiu-său Nicolae Voivod a nevoit și a scris în zilele lui Ion Radu Voivod, leat 7114» (1606).

(Din «Revista Istorică» n-rile 4—6 pe April-Iulie 1921, aici s'a reproduș fără note și fără indicațiuni de izvoare.

Vorbe înțelepte

E așa de bine une-ori să știi că scrii în zadar: pare că îți cântă încet în odaie, sigur că nu te-aude nimeni!

În anul școlar 1920/21 s'au declarat maturi 32 de absolvenți. În primii doi ani de școală au terminat studiile 85 elevi și eleve. În trei clase au fost înscriși 71 regulați (eleve 20), 14 particulari. Înscrierile: în 1—4 Sept. Se cer 4 clase liceale, reale sau civile. Taxe de înscriere: 34 lei, didactru 120 lei.

7. Anuarul liceului de stat «Timotei Cipariu» din Ibașfalău. Publicat de directorul Nicolae Negruț. Anuarul începe cu discursul profesorului D. Scurtu: Ca prilejul centenarului nașterii poetului V. Alecsandri. Personalul didactic are 1 director, 14 profesori și 4 cateheți. Societatea de lectură a tinerimii a condus-o profesorul D. Scurtu, ear comandant al cohortei de cercetași a fost profesorul Liviu Florianu. Cohorta are un fond de 1800 lei, bibliotecă cu cărți cercetășești, trompete, fluere de alarmă, 4 bucătării de campanie pentru 100 de cercetași, drapelul ș. a. Biblioteca profesorală s'a sporit cu cărți românești; la sfârșitul anului are 981 volume în l. română, și 3526 în limbi străine, valoarea lor peste 18 mii lei. Biblioteca elevilor se compune din aproape 1000 de volume, în valoare de 3 mii de lei. Internatul a adăpostit 84 elevi cu locuință și întreținere completă, ear cu masa 24 elevi, cari au avut locuință la «Cămin», dintre externi au luat masa la internat 17, (total 125 elevi). La «Cămin», în aripa dreaptă din etajul castelului Apafi, cu 13 odăi, au locuit 29 elevi, (24 cu masa la internat, 5 de acasă). Plata pentru locuință la Cămin este 500 lei. Taxa de întreținere completă în internat este 3000 lei anual. Au făcut examen de maturitate 13 elevi. Înscriși au fost 430 elevi și eleve. Inaugurarea noului al școlar se va săvârși la 4 Sept. 1921.

8. Anuarul II al școlii medii (civile) de stat din Sebeș, pe anul școlar 1921/21, publicat de G. Cărpinișanu, director. După cuvântul introductiv către cetitori, anuarul publică obișnuitele date școlare. Personalul didactic e compus din 1 director, 5 profesori și profesoare, și 2 cateheți. Biblioteca are 449 volume. Se administrează câteva fonduri. În 3 clase de băeți și 3 de fetițe au fost înscriși total 196 (eleve 80). Înscrierile se fac în 1—4 Sept. Taxa de înscriere 20 lei, didactru 40 lei.

Știrile zilei

Bolșevicii și biserica. Un decret al guvernului sovietist rus înapoiază mănăstirilor toate bunurile ce au avut înainte de întronarea regimului bolșevic. Această concesiune, făcută mănăstirilor, e motivată de faptul că bolșevicii urmăresc o reconciliere cu biserica rusă.

Dela expoziția și târgul de mostre a industriei românești. Primim: În ședința dela 15 Iulie a. c., comitetul central permanent al expoziției-târg 1921 din București s'a decis în unanimitate, — în urma propunerii comisariatului general — lansarea unui apel pentru strângerea fondurilor necesare ridicării unui bust marelui român Dr. C. Istrate. Comitetul central adresează un călduros apel întregului public românesc să-și dea o modestă contribuție pentru ridicarea în incinta Parcului Carol a unui bust vrednicului bărbat Dr. C. Istrate. Subscrierile se trimit la: Comisariatul Expoziției-Târg (Ministerul de industrie) București.

Pensiuni. Camera deputaților a votat o pensie viageră de 1000 lei lunar văduvelor: Coșbuc, Delavrancea, E. Rațiu, M. A. Popovici, Mincu și Aurelia S. Albini.

Expoziție. În curând se va deschide la Cluj o expoziție de țesături și cusături cu motive naționale vechi românești.

Facultate de medicină veterinară. Monitorul oficial publică textul de lege, prin care școala superioară de medicină veterinară se transformă în facultate, încorporată universității din București. Studiile durează 5 ani. Facultatea conferă diploma de doctor în medicina veterinară, după normele celorlalte facultăți.

Aviz. Orcine va aduce stricăciuni liniilor telegrafice sau materialului întrebuințat pentru aceste linii, orcine ar sustrage obiecte sau material de linii independent de despăgubirea lor, care va fi supus a o plăți după devizul administrațiunii postelor, va fi pedepsit cu amendă de 5—200 lei și chiar închisoare, conform prevederilor codului penal.

Consiliul orașului Sibiu.

Spre luare aminte. Invităm preoții-mea noastră să indemne tinerii cu bune purtări, din partea locului, să îmbrățișeze cariera profească. În Seminarul arhidiecezan, elevii silitori și cu purtare morală primesc multe înlesniri de întreținere. Cheltuelile nu sânt nici pe departe atât de însemnate ca la școlile orașelor mai mari.

Școlare. Primim: Stimate Coleg, — Ministerul a revenit asupra recomandării cărților; lista primă n'a fost completă. Acum se comunică lista completă și prelungeste termenul de recomandare. Aveți dar dreptul, de rândul acesta de a ținea seamă de lista întregă și de a introduce Cetirile noastre alcătuite pentru întregul curs urban și rural despre care comisia de cercetare opiniază că: «alcătuirea lor, în ceea ce privește alegerea și dezvoltarea bucăților iese din comun». Cu deosebită stimă: Bogdan Duica, profesor universitar, Cluj. Sp. Popescu, prof. București fost director al învățământului. T. A. Bădărău, prof. și director la liceul Internat-Iași. Ilie Lupu, instit. Slobozia-Ialomita fost rev.-șcl. D. N. Popescu, învățător înaintat, Ialomița.

Cinema Apollo, Piața Unirii, Sibiu. Reprezentații în fiecare seară la ora 9. Tot a două zi program nou cu filme interesante și instructive.

Tipic

Dumineca a 7-a după Rusalii, gl. 6, v. 7.

Iulie 25. Adormirea sfintei Ana

La Doamne strigat-am, Stichirile pe 10. Ale învierii 3, ale lui Anatolie 1, ale Sfintei 6. Mărire, Ceeace a odrăslit, Și acum Dogmatica glasului 6: Cine nu te va ferici pe tine. Vehod, Lumină lină. Prochimenul zilei: Domnul s'a împărțit. Ectenia: Să vicem toți. Invrednicește-ne Doamne. Ectenia: Să plinim rugăciunile noastre. Stichoauna din Octoich. Mărire din Mineiu gl. 8. Veniți toată făptura adunându-ne, Și acum din Octoich gl. 6. Făcătorul și izbăvitorul meu. Acum slobozește, Preasfântă Treime, Tatăl nostru. Troparul învierii. Puterile îngerești. Mărire din Mineiu gl. 4. Pe ceeace a născut viața, Și acum, bogor.: Taina cea din veac ascunsă. Otpust.

Utrenia

După Dumnezeu e Domnul: Troparul învierii, Puterile îngerești, Mărire din Mineiu gl. 4. Pe ceeace a născut viața, Și acum, bogor. Taina cea din veac. Ectenia, Sedelnele din Octoich. Bine ești cuvântat Doamne, Soborul îngereșc. Ectenia, Antifoanele, Prochimenul și toată suflarea. Evanghelia 7: Intru una din Sămbete Maria Magdalena. Învierea lui Hristos. Psalm 50. Mărire. Pentru rugăciunile apostolilor, Și acum. Pentru rugăciunile Născătoarei, Miluște-mă Dumnezeule după mare mila ta. Inviind Isus din mormânt. Moltiva: Mântuiește Dumnezeule poporul tău etc.

Canonul

Catavasie: Deschide-voi gura mea. La pesna 3 Condacul din Mineiu: Pomenirea moșilor lui Hristos. Icos. După prorocie să ne adunăm toți. Sedelna gl. 8. Maicii stăpânului. La pesna 6, Condac din Octoich. Cu palma cea începătoare de viață. Icos. Crucea și îngroparea. La pesna 9 Ceeace ești mai cinstită. Svetilna. După Sfânt este Domnul Dumnezeuul nostru a învierii a 7. Că a luat pe Domnul Maria zicând: Mărire din Mineiu: După datorie să lăudăm pe Ana, Și acum din Octoich: Mari și preamărește pentru mine ai lucrat. La Hvalite, St. 8. Din Octoich 4 și din Mineiu 4 gl. 1: Fericită pomenirea dreptilor săvârșind. Mărire, stichira învierii gl. 7. Eată întunec și de dimineață, Și acum, Prea binecuvântată, Doxologia cea mare. Stichira: Inviat ai din mormânt.

La liturghie

După vehod Troparul învierii. Puterile îngerești. Al zilei: Pe ceeace a născut viața, al Hramului. Condacul învierii: Cu palma cea începătoare de viață, Mărire al zilei. Pomenirea moșilor lui Hristos, Și acum al hramului. Apostolul. Evanghelia, Dumineca 7 după Rusalii. Evanghelia dela Mateiu: În vremea aceea trecând Iisus, mers-au după el doi orbi. Priceasna: Lăudați etc.

„Petroșani“

Societate anonimă română pentru exploatarea minelor de cărbuni Petroșani.

745/1921

1-3

Concurs

Pentru ocuparea unui post de învățător la școala primară română din Aninoasa, a Societății miniere «Petroșani».

Salarul lunar va fi cel stabilit pentru învățătorii școalelor de stat, locuință, încălzit și luminat gratuit. Neînșurați și cari se pricep la conducerea corului școlar vor fi preferiți. Pot concura eventual și învățătoare, întrucât se pricepe la lucrul manual.

Postul va urma să se ocupe la 1. Sept. a. c. Cererile să se înainteze în termen de 15 zile Direcțiunii Minelor «Petroșani» în jud. Hunedoara.

Petroșani, 23 Iulie 1921.

Direcțiunea.

(119) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II Sănmihaiul inferior cu filia Sănmihaiul superior în protopresbiteratul Turda se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. respective salarul, gradațiile și adausele de scumpete statorite de Ministrul Cultelor conform calificației și serviciilor concurentului.

Poporul s'a obligat să zidească case parohiale nouă corespunzătoare, pe lângă supraedificatele bune, ce sânt.

Reflectanții își vor înainta cererile concursuale instruite în ordine la termen legal subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta în parohie, pe lângă observarea normelor în vigoare, pentru a celebra, cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Turda, 20 Iulie 1921.

Oficiul protopresbiteral în înțelegere cu comitetul parohial.

Jovian Murășian,
protopop.

Nr. 286/1921

(121) 1-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoarești vacante în comunele mai jos înșămnate se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. **Berchin** cu salar de 300 Lei și cvartir în natură dela comuna bisericească.

2. **Câlnic** cu salar de 150 Lei și cvartir în natură dela comuna bisericească.

3. **Cloara** cu salar de 300 Lei și bani de locuință dela comuna bisericească.

4. **Mihalț** cu salar de 300 Lei și cvartir în natură dela comuna bisericească.

5. **Răhău**, 3 posturi, cu salar pentru 2 posturi câte 300 Lei și bani de locuință; pentru al 3-lea salar 50 Lei, cvartir în natură și Lei 100 remunerație special, pentru înființarea și conducerea corului bisericesc — dela comuna bisericească.

6. **Totoiu**, cu salar de 300 Lei și cvartir în natură și remunerație specială pentru înființarea și conducerea corului bisericesc, — dela comuna bisericească.

La toate posturile de mai sus întregirea salarului dela stat.

Învățătorii aleși vor fi datori să conducă în Dumineci și sărbători copiii la biserică și să cânte cu ei la sf. liturgie.

Concurenții au să-și trimită cererile, instruite conform normelor în vigoare, în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral, și înainte de alegere să se prezinte poporului în biserică spre a-i cunoaște.

În înțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Sebeș, 15 Iulie 1921.

Oficiul protopresbiteral al Sebeșului.

Sergiu Medean,
protopop.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Eforia școalelor centrale ort. rom., Brașov

Nr. 104—1921

(117) 3-3

CONCURS

Pentru ocuparea catedrelor vacante la liceul ortodox român din Brașov se publică concurs cu termenul până la 15 August a. c.

Catedrele vacante sânt:

1. **Matematica-Fizica** sau numai **Matematica**.

2. **Fizica-Chimie**.3. **Istorie Geografie**.4. **Limba română**.5. **Gimnastica**.

Concurenții vor trimite cererile lor la Eforia școalelor centrale ortodoxe române din Brașov, însoțite de următoarele documente:

1. **Certificat de botez**, dovedind că sânt români de religie ortodoxă.

2. **Certificat de moralitate**.3. **Certificat medical**.

4. **Documente despre cvalificațiunea profesorală cerută de lege pentru școalele secundare**.

Salarizarea profesorilor va fi în conformitate cu a celor dela liceele de stat.

Brașov, din ședința Eforiei școlare, ținută la 20 Iulie 1921.

Dr. Vasile Saftu,
președinte.Rom. Dogariu,
secretar.

Nr. 1762/921

(97) 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de profesor de religie la liceul de stat și celelalte școli din Dej sistemizat prin hotărârea ministerului de culte din 4 August 1920 Nr. 24730/1 publicăm concurs.

Petenți pot fi preoți sau candidați la preoție cu examen de maturitate, cari înțunesc condițiile stabilite în actul rezortului de culte Nr. 12.273/919 și vor fi preferiți cei cu studii academice.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt cele fixate de ministerul instrucțiunii pentru profesori de religie.

Cererile de concurs se vor înainta Consistorului diecezan.

Cuj, la 5 Iulie 1921.

Nicolae Ivan
arhim. preș. consist.

Nr. 259/1921 of. protop.

(113) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante Cinciș cu filia Cerna din protopopiatul Hunedoara se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B. a dotației dela stat.

Concurenții sânt poștiți a-și așterne cererile provăzute cu toate documentele de lipsă subsemnatului oficiu protopopesc în termenul indicat și în vre-o Duminecă sau sărbătoare din termenul deschis să se prezinte în biserică din Cinciș și Cerna ca concurenți.

Hunedoara 21 Iunie 1921.

Oficiul protopopesc ortodox în înțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu,
protopop.

Nr. 104

3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. II Boșorod, în protopresbiteratul Hațegului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții sânt poștiți a-și înainta cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis și a se prezenta la biserică din comuna

sus arătată în vre-o Duminecă sau sărbătoare, spre a cânta, cuvânta, respective celebra.

Hațeg în 24 Iunie 1921.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Hațeg în înțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Dr. C. Popescu,
protopop.

Nr. 283/1921

(101) 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala conf. gr. or. română din Batiz, protopopiatul Hunedoarei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele acestui post sânt:

1. Dela comuna bis. din repartiție Lei 300.

2. Ajutor dela P. V. Consistor arh. Lei 100.

3. Restul salarului legal: întregire dela stat.

4. Trei metri de lemne de foc.

5. Cvartir deplin corespunzător în natură: în edificiul școlii.

Învățătorul e dator a instrui și executa răspunsurile liturghiei, și înainte de alegerea sa a se prezenta vr'odată în Batiz spre a cunoaște referințele locale.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului în termenul fixat.

Hunedoara 15/28 Iunie 1921.

Oficiul protopop. ort. în înțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu,
protopop.

Nr. 51 1921

(104) 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră confesională ortodoxă română din Tălmăcel tractul Sibiu se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt:

1. Salar fundamental dela biserică 600 lei, plătibile în rate lunare anticipative, iar restul este asigurat dela stat, conform calificației și anilor de serviciu.

2. Cuartir, lemnele necesare și grădină în natură.

3. Cel-ce va putea forma cor cu tinerimea adultă și care va putea conduce grădina de pomi va fi remunerat deosebit.

Concurenții să-și înainteze rugățile provăzute cu toate documentele de lipsă of. protopresbiteral în termenul arătat și să se prezinte poporului în biserică.

Tălmăcel, 20 Iulie 1921.

Niculae Bunescu
notarIoan Roman
paroh-preș.

Văzut:

Mateiu Volleanu
adm. prot.

(108) 3-3

Concurs

Pentru îndeplinirea postului al doilea învățătoresc dela școala confesională gr. or. română din Apoldul de sus, protopopiatul Mercurei, se deschide concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Din cassa bisericii 50 Lei, restul întregire dela stat, la caz că statul nu ar plăti restul de salar comuna nu se obligă la solvirea lui.

2. Cvartir în natură, grădină și doi stânjini de lemne.

Alesul se obligă a instrua pe elevii școlii de toate zilele precum și pe cei de repetiție în cântările bisericești, a cerceta regulat biserică în Dumineci și sărbători și a cânta cu elevii la sfânta Liturghie.

Doritorii de a ocupa acest post să aștearnă în termenul deschis rugățile înzestrate cu documentele necesare oficiului protopopesc în Mercurea.

Apoldul de sus, din ședința comitetului parohial ținută la 20 Iunie 1921.

Basilu Necșa
președinte.Dumitru Iridon
notar.

Nr. 297/1921

Am văzut:

Avr. S. Păcurariu,
protopop.

Censurat de: G. Poponea

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane